

Criteria bij de beoordeling van de voorbehouden handeling:

‘Uitzuigen van de luchtwegen bij volwassenen’

De gedelegeerde toetser:

Benoemt meerdere indicaties voor uitzuigen van de luchtwegen:

- Slijm in de luchtwegen
- Als preventieve maatregel met als doel de luchtwegen schoon te houden, al of niet in combinatie met druppelen en balloneren
- Verzoek tot uitzuigen van de cliënt
- Voor en/of na wisseling luchtpijpcanule
- Verslikken

Benoemt wat de uitingen zijn van slijm in de luchtwegen:

- Hoge druk (alarm) bij volumegecontroleerde beademing
- Laag volume (alarm) bij drukgecontroleerde beademing
- Benauwdheidsklachten cliënt
- Reutelen bij in- of uitademing
- Aan de borstkas voelbare verplaatsingen van slijm in de grote luchtwegen

Bereidt zich voor op uitvoering van de handeling door:

- De werking en instelling van het uitzuigapparaat te controleren
- Het vullingsniveau van het slijmopvangsysteem te controleren en, indien nodig, het vervangen van het slijmopvangsysteem
- De juiste instelling van het vacuüm vast te stellen
- Klaarleggen van uitzuigmateriaal
- Zorgen voor hygiënische afvoermogelijkheid gebruikte materialen
- Het uitvoeren van de hygiënische voorzorgsmaatregelen:
 - ringen en horloge af doen
 - handen wassen met water en zeep
 - handen drogen met schone handdoek
 - aantrekken van disposable handschoenen

Voert de handeling uit met inachtneming van:

- Het afspreken van non-verbale signalen voor het aangeven van ongemak en/of complicaties
- Het “steriel” houden van dat deel van de uitzuigkatheter, dat via de tracheacanule in de luchtpijp wordt gebracht
- Het inbrengen van de uitzuigkatheter in één vloeiende beweging tot op de splitsing van de luchtweg.

- Variaties in snelheid van terugtrekken van de uitzuigkatheter mogen optreden als de hoeveelheid slijm en/of de consistentie ervan, daar aanleiding toe geeft zolang de totale duur van de handeling niet meer dan 10 seconden bedraagt
- Beoordeelt het secreet op hoeveelheid, consistentie, kleur en geur
- Het reinigen van de verbindingsslang na uitzuigen door het spoelen van de slang met water
- Het observeren van de cliënt tijdens en na de handeling op ongemak en het optreden van complicaties

Kan de mogelijke complicaties en de bijbehorende acties, die daarop moeten worden ondernomen, benoemen:

Bevinding	Oorzaak	Actie
Bemoeilijkte introductie uitzuigkatheter	Verstopping tracheacanule door ingedroogde slijmprop.	Opheffen blokkade van de canule door het reinigen van de binnencanule, of vervangen van de gehele canule. Stand bevochtiger ophogen, kunstneus vaker verwisselen.
	Kanteling van de canule in het stoma waardoor de uitzuigcanule vastloopt tegen de luchtpijpwand.	Manipulatie tracheacanule en/of het aan laten nemen van een andere houding waardoor introductie uitzuigkatheter toch mogelijk wordt. Indien dit probleem frequent optreedt dient er overleg met een verpleegkundige van het CTBM plaats te vinden.
	Vastzuigen uitzuigkatheter aan de luchtpijpwand.	Vastgelopen uitzuigkatheter losmaken van de luchtpijpwand door het opheffen van het vacuüm en het daarna in beweging brengen van de uitzuigkatheter. Als de katheter weer in beweging is, kan het vacuüm weer aangezet worden. Observeer bloedbijmenging als gevolg van beschadiging van de wand van de luchtpijp.
	Uitdrogen luchtpijpwand	Bevochtigen luchtwegen door extra fysiologisch zout te druppelen.

<p>Bloedbijmenging in het weggezogen slijm</p>	<p>Beschadiging luchtpijp wand door te bruuske introductie van uitzuigkatheter of vastzuigen aan de luchtpijp wand</p>	<p>In geval beschadiging bovenste luchtwegen minder diep uitzuigen en alleen indien nodig. Observeren of bloedbijmenging binnen 24 uur belangrijk afneemt of verdwijnt. Indien dit niet het geval is contact opnemen met het CTBM voor nader advies</p>
	<p>Uitdrogen luchtwegen</p>	<p>In geval uitdroging luchtwegen raakt de werking van het trilhaarweefsel verstoord en dikt het slijm in. Hierdoor is verwijdering van het slijm sterk bemoeilijkt. Tijdens beademing de stand van de actieve bevochtiger verhogen om de ingeblazen lucht vochtiger te maken. Indien er geen actieve bevochtiger gebruikt wordt kan er een kunstneus in het slangensysteem geplaatst worden. Observeren of indikken slijm afneemt. NB: In geen geval actieve bevochtiging en kunstneus tegelijkertijd gebruiken. Vanwege een overdaad aan vocht in de kunstneus kan deze verstopt raken waardoor de in- en uitademing sterk bemoeilijkt kan worden. NB: Let op voldoende vochtinname van de cliënt.</p>
	<p>Luchtweginfectie, gekenmerkt door verkleurend en een toenemende hoeveelheid slijm, koorts en een grotere luchtbehoefte</p>	<p>In geval van een luchtweginfectie frequenter uitzuigen evt balloneren. Bij verkleuring van het slijm, stinkend slijm en/of koorts verwijzen naar huisarts voor het instellen van medische behandeling van de infectie.</p>

<p>Cliënt raakt tijdens het uitzuigen verminderd of helemaal niet aanspreekbaar</p>	<p>Hartritmestoornissen a.g.v. prikkeling van de luchtpijp wand waardoor het hart trager klopt en niet in staat is voldoende bloed naar vitale organen te pompen.</p>	<p>Uitzuigen onmiddellijk onderbreken en beademing direct aansluiten. Roep de hulp in van collega's en bel 112 wanneer de cliënt na het aansluiten van de beademing niet direct herstelt. Cliënt aanroepen, pijnprikkel toedienen I.g.v. hartstilstand uitwendige hartmassage toepassen. Observeer terugkeer hartactie en bewustzijn. Meldt het incident altijd en onmiddellijk aan de verantwoordelijke arts en aan het CTBM</p>
---	---	---

Afronding van de handeling.

- De gebruikte disposable's op voorgeschreven wijze afvoeren
- Handen wassen met water en zeep
- Handen drogen met schone handdoek
- Zo nodig voorraad aanvullen
- De uitvoerend verzorgende maakt verslaglegging van de uitvoering van de handeling en de opgetreden complicaties